

*Библиотека
за детене*

Марк Твен
ИЗБРАНИ
ПРОЗВЕДЕНИЯ

Издателство

 ПАРИТЕТ

РУСКИ КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

МАРК ТВЕН. Избрани произведения, 256 стр.
поредица БИБЛИОТЕКА ЗА ЧЕТЕНЕ
Превод: Виолета Касаветова; Нели Доспевска;
Радка Гекова; Христо Кънев

Наред с Дикенс, Чехов и Гогол, Марк Твен (1835 – 1910) заема достойно място сред майсторите на словото. Уилям Фокнър дори го нарича „баща на американската литература“. Самюъл Лангхорн Клемънс, каквото е истинското име на писателя, е признат за „най-големият хуморист на своето време“. Историите, които той ни разказва са смешни, куриозни, поучителни и мъдри, в тях майсторски са описани героите му. В този сборник са включени едни от най-добрите произведения на Марк Твен, разкриващи уникалния му и разностранен талант: „Молитва за победа“; „Цената на живота и смъртта“; „Дългото ми лутане в мрака“; „Укротяването на велосипеда“; „Невероятни истории“ и др.

Тази книга ще ни накара да се посмеем на забавните ситуации в живота, на глупостта и алчността на политиците и ще ни помогне да приемем с усмивка човешките слабости.

**За поръчки на книги от сайта
www.paritetbf.com – 20% отстъпка.**

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-434-0

СЪДЪРЖАНИЕ

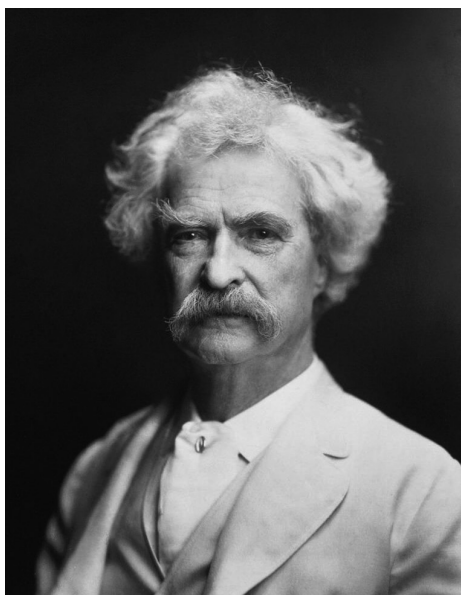
АВТОБИОГРАФИЯ	9
<i>превод Виолета Касавето</i>	
КАМИЛАТА КАТО ЛИТЕРАТУРЕН КРИТИК.....	18
<i>превод Виолета Касавето</i>	
ПОСЕЩЕНИЕ НА НИАГАРА	20
<i>превод Виолета Касавето</i>	
ЗА КАМЕРИЕРКИТЕ	27
<i>превод Виолета Касавето</i>	
ПРЕСЛЕДВАН ОТ МАЛКАТА ДИВА КОЗА	30
<i>превод Виолета Касавето</i>	
ПЛАНЪТ НА ПАРИЖ.....	32
<i>превод Виолета Касавето</i>	
СОЙКИТЕ.....	36
<i>превод Виолета Касавето</i>	
МРАВКАТА	41
<i>превод Виолета Касавето</i>	
ЖЕНАТА – МНЕНИЕ ЗА НЕЯ.....	47
<i>превод Виолета Касавето</i>	
КАК ДАВАХ ИНТЕРВЮ	50
<i>превод Виолета Касавето</i>	
БИЛЯРДЪТ	56
<i>превод Виолета Касавето</i>	
ЦЕНАТА НА ЖИВОТА И СМЪРТТА	57
<i>превод Виолета Касавето</i>	
РЕЧ СЛЕД ВЕЧЕРЯ.....	59
<i>превод Виолета Касавето</i>	

НИЕ АМЕРИКАНИЗИРАМЕ ЕВРОПА	63
<i>превод Виолета Касаветова</i>	
МОЛИТВА ЗА ПОБЕДА	67
<i>превод Виолета Касаветова</i>	
КОГАТО БЯХ СЕКРЕТАР НА ЕДИН СЕНАТОР.....	72
<i>превод Виолета Касаветова</i>	
КАК ИЗДАВАХ СЕЛСКОСТОПАНСКИ ВЕСТНИК.....	81
<i>превод Виолета Касаветова</i>	
ДЪЛГОТО МИ ЛУТАНЕ В МРАКА	89
<i>превод Виолета Касаветова</i>	
СЕМЕЙСТВО МЪКУИЛЯМЗ СЕ СБЛЪСКВА С ДИФТЕРИТА.....	98
<i>превод Виолета Касаветова</i>	
НЕВЕРОЯТНИ ИСТОРИИ	108
<i>превод Виолета Касаветова</i>	
НЕД БЛЕЙКЛИ ОБЕСВА УБИЕЦА	115
<i>превод Радка Гекова</i>	
РАЗКАЗЪТ НА КАЛИФОРНИЕЦА	124
<i>превод Радка Гекова</i>	
ЛЕГЕНДАТА ЗА „КАПИТОЛИЙСКАТА ВЕНЕРА“	136
<i>превод Нели Доспевска</i>	
ЧОВЕКЪТ, КОЙТО ПОКВАРИ ХАДЛИБЪРГ	145
<i>превод Нели Доспевска</i>	
УКРОТЯВАНЕТО НА ВЕЛОСИПЕДА.....	225
<i>превод Христо Кънев</i>	
АЗ НЯМАМ ЧУВСТВО ЗА ХУМОР	237
<i>превод Тодор Вълчев</i>	
ЖУРНАЛИСТИКА В ТЕНЕСИ.....	244
<i>превод Тодор Вълчев</i>	

ИЗДАДЕНИ В „БИБЛИОТЕКА ЗА ЧЕТЕНЕ“

1. Александър Дюма – КАВАЛЕРЪТ Д'АРМАНТАЛ
2. Александър Куприн – БЯЛАТА АКАЦИЯ
3. Н. Гогол, Л. Толстой, А. Пушкин, Ф. Достоевски – ПОВЕСТИ ОТ РУСКИТЕ КЛАСИЦИ
4. Лев Толстой – СЕВАСТОПОЛСКИ РАЗКАЗИ. ХАДЖИ МУРАТ
5. Иван Тургенев – ПРОЛЕТНИ ВОДИ. АСЯ
6. Йенс Петер Якобсен – НИЛС ЛЮНЕ
7. Оноре дьо Балзак – ЕДНА ТЪМНА АФЕРА
8. Сигрид Унсет – СЪРЦЕТО НА ЙЕНИ
9. Джек Лондон – ЗВЕЗДЕН СКИТНИК ИЛИ УСМИРИТЕЛНА РИЗА
10. Антон Чехов – ЖИВОТЪТ Е ПРЕКРАСЕН!
11. Фьодор М. Достоевски – ИГРАЧЪТ НА РУЛЕТКА
12. Н. Гогол; А. Н. Островски – ВЕЛИКИ РУСКИ ДРАМАТУРЗИ
13. Алексей Толстой – ПОВЕСТИ И РАЗКАЗИ
14. Александър Пушкин – КАПИТАНСКАТА ДЪЩЕРЯ. ДУБРОВСКИ
15. Артър Конан Дойл – НЕ САМО ШЕРЛОК ХОЛМС
16. Майн Рид – ЛОВЦИ НА РАСТЕНИЯ
17. Дж. Бърнард Шоу – КАНДИДА. ПИГМАЛИОН
18. Лев Толстой – КРОЙЦЕРОВА СОНАТА. ДЯВОЛ
19. Ал. Куприн; Л. Толстой – БЪДИ МОЯ! ПОРОЧНИ СТРАСТИ – повести
20. Л. Андреев; К. Бол; В. Гаршин; В. Брюсов; Д. Х. Келър; Е. А. По; Ф. Робинсън; Ив. Тургунув; А. Чехов; У. Харви – СТРАХ, разкази
21. Ст. Л. Костов – ЗЛАТНАТА МИНА; КОМЕДИЯ БЕЗ ИМЕ – комедии
22. Ив. Тургенев; Ф. Достоевски; А. Чехов; Ал. Грин; М. Булгаков; Ан. Платонов – ЗА ЛЮБОВТА, разкази
23. Ги дьо Мопасан – ПО ВОДАТА, роман. ФРЕНСКИ ИСТОРИИ, разкази
24. А. К. Дойл; Ф. Ъ. Андерсън; Р. Хауърд; Ъ. Д. Бигърс; Ъ. Коб; М. Льоблан – КРИМИНАЛНИ РАЗКАЗИ
25. А. К. Дойл – ПОДВИЗИТЕ НА БРИГАДИРА ЖЕРАП

Марк Твен се ражда през 1835 година, когато Халеевата комета преминава близо до Земята. Умира на 21 април 1910 година от сърдечен удар – отново, когато кометата минава покрай Земята.

МАРК ТВЕЙН
(1835-1910)

*„Не искам да си развалям отношенията нито с рая,
нито с ада. Имам приятели и на двете места.“*

Марк Твен

АВТОБИОГРАФИЯ

Двама-трима души бяха споменали по различни поводи, че ако си напиша автобиографията, ще я прочетат в свободното си време. Накрая аз отстъпих пред бурното настояване на масите и ви предлагам своята история.

Нашият род е благороден и отколешен; началото му се губи някъде в древността. Най-старият прародител, за когото имаме писмени сведения, бил един домашен приятел на име Хигинз. Това било в единадесети век, когато нашите предци живеели в Абърдийн, графство Корк, Англия. Защо

оттогава насам дългата ни родова стълбица приема майчиното име вместо Хигинз (освен в случаите, когато от време на време някой от нас закачливо се подвизавал под чуждо име, за да предотврати разни нелепости), е загадка, която не сме имали особено желание да разбулим. Това е една смътна хубава легенда, за която предпочитаме да не говорим. Всички стари аристократични родове правят така.

Артър Твен бил човек с голяма известност – блюстител на закона по пътищата от времето на Уилям Руфъс. Когато бил на около тридесет години, той отишъл в едно от тези хубави, стари английски места за отдих, наречено Нюгейт, да се погрижи за някаква работа, и вече не се върнал. По време на престоя си там внезапно починал.

Огъстъс Твен възбудил всеобщ интерес някъде към 1160 година. Той бил голям веселяк. Най-много от всичко обичал да си грабне старата сабя, да я наточи, да заеме удобна позиция в тъмнината и да стряска минувачите, като ги промушва с нея. Той бил роден хуморист. Но накрая попрекалил и още първия път, когато го хванали да пребърква едно от споменатите лица, властите отрязали горния му край и го поставили на видно място в Темпъл Бар, откъдето да може да наблюдава хората и да се забавлява. Никое положение не му харесвало толкова много и в никое друго не се задържал така дълго.

През следващите двеста години в родословното дърво се забелязва низ от войници – благород-

ни мъже с висок дух, които винаги влизали в бой с песен, на опашката на армията, и първи се втурвали да бягат с боен вик на уста. Това е жлъчен укор по адрес на жалките шегички на покойния Фроарсар, че фамилното ни дърво имало само един клон, който стърчал под прав ъгъл и давал плод зиме и лете.

В началото на петнадесети век живял Бо Твен, наричан Учения. Пишел изключително красиво и толкова успешно имитирал почерци, че човек просто можел да се пукне от смях. Много се забавлявал с таланта си, но след време сключил договор да чука камъни за един път и грубата работа развалила почерка му. Така или иначе, той прекарвал доста добре, докато се занимавал с този вид бизнес, което продължило с незначителни прекъсвания около четиридесет и две години. Фактически Бо Твен умрял на поста си. През тези дълги години бил толкова старателен, че още неприключил договора си за седмицата, властите му изготвяли друг. Той бил техен галеник. Освен това се радвал на уважение и сред колегите си и бил виден член на тяхното благотворително тайно общество, наречено „Чейн ганг“ („Група на окованите“). Винаги ходел късо подстриган, предпочитал костюми на райета и умрял, оплакан от властите. Смъртта му била тежка загуба за страната поради изключителното му постоянство.

Няколко години по-късно се появява бележитият Джон Морган Твен. Той пристигнал в Америка с Колумб през 1492 година като обикновен път-

ник. По всичко личи, че имал неприятен и свадлив характер. Постоянно се оплаквал от храната и заплашвал, че ще слезе на брега, ако не вземат мерки. Настоявал например за прясна херинга. Почти всеки ден той се шляел из кораба с вирнат нос и отправял подигравки по адрес на капитана, защото според него Колумб не знаел нито къде отива, нито дали изобщо е бил там преди. Паметният вик „Земя!“ развълнувал всяко сърце на кораба освен неговото. Той погледал през парче опушено стъкло тънката линия, очертана в далечината, и после казал: „Земя, друг път! Това е сал.“

Този съмнителен пътник дошъл на кораба само с една носна кърпа, носеща инициали „Б. Г.“, един памучен чорап с инициали „Л. У. К.“, един вълнен с инициали „Д. Ф.“ и една пижама с инициали „О. М. Р.“, увити в стар вестник. Въпреки това по време на пътуването той си придавал важност и нервничел за своя „куфар“ много повече от всички останали пътници. Ако корабът се накланял с носа напред и не можел да се управлява, той премествал „куфара“ си на кърмата и наблюдавал ефекта. А когато корабът се накланял към кърмата, предлагал на Колумб да разпорежи на няколко моряци „да преместят ей оня багаж“. По време на буря се налагало да му запушват устата, защото надавал такива силни вопли за „куфара“ си, че моряците не можели да чуват командите. Изглежда, той не е бил обвинен открито в некоректно държане, но в корабния дневник е отбелязано като „странно“ обстоятелството, че макар да донесъл багажа си

на борда на кораба увит само в един стар вестник, той го свалил на брега в четири куфара, една делва и две кошници от шампанско. И когато отгоре на всичко се върнал, намеквайки наперено и нагло, че някои от нещата му липсват и че смята да претърси багажа на останалите пътници, чашата на търпението преляла и го изхвърлили през борда. Дълго и с изумление се взирали и чакали да се покаже на повърхността, но по спокойните води на отлива нямало дори мехурчета. Докато всички били погълнати от това занимание и напрежението растяло всеки миг, изведнъж с ужас установили, че корабът дрейфува по течението, а котвената верига виси свободно от носа. В стария пожълтял дневник можем да намерим следната необичайна бележка:

„По-късно се установи, че досадният пътник се гмурнал във водата, откачил котвата и взел, че я продал на проклетите диваци от вътрешността, като казал, че я *намерил*, мошеникът му с мошеник!“

При все това този наш праотец имал добри и благородни намерения и ние с гордост припомним факта, че той бил първият бял човек, който проявил интерес в работата по издигане и цивилизоване на индианците. Той построил просторен затвор, издигнал бесило и до последния си час твърдял със задоволство, че е оказал по-обуздаващо и извисяващо въздействие върху туземците, отколкото всички други реформатори, работили сред тях. Оттук нататък обаче хроникьорът става

по-прикрит и сдържан и привършва набързо разказа, като отбелязва, че един ден старият пътешественик отишъл да види как ще изглежда новото му бесило с първия бял човек, обесен в Америка, и през това време получил наранявания, които довели до неговата смърт.

Правнукът на Реформатора процъфтял през хиляда шестстотин и някоя си година и е известен в нашите анали като Стария адмирал, въпреки че историята го познава под други прозвища. Дълго време командвал флоти от бързоходни кораби с добро въоръжение и екипаж и развивал голяма дейност по ускоряване движението на търговските кораби. Плавателните съдове, които той следвал и не изпускал от орловия си поглед, развивали много добра скорост в океана. Но ако въпреки всичките му усилия някой кораб се разтакавал, неговото възмущение постепенно нараствало, докато накрая не можел повече да се сдържа и откарвал този кораб в пристанището си, където зорко го пазел, докато собствениците дойдат да си го вземат. Те обаче никога не идвали. Междувременно Стария адмирал се опитвал да отучи моряците на провинилия се кораб от леност и безделие, като им налагал ободрителни упражнения и студени бани. Той наричал това „ходене с вързани очи по дъска“. То харесвало на послушниците му. Във всеки случай никой нямал възможност да изрази недоволство след първия опит. Когато собствениците не идвали навреме, Адмирала изгарял корабите им, за да не отидат

на вятъра парите от застраховката. Този забележителен стар морски вълк бил сразен в разцвета на своя живот и слава. До последния си час бедната му съкрушена вдовица вярвала, че ако са срязали въжето петнадесет минути по-рано, той сигурно е щял да възкръсне.

Чарлз Хенри Твен живял през втората половина на седемнадесети век и бил изтъкнат и ревностен мисионер. Той покръстил шестнадесет хиляди островитяни от Южните морета и ги научил, че една огърлица от кучешки зъби и чифт очила не е много подходящо облекло за църква. Бедното му паство било много привързано към него и когато умрял, след привършване на погребалната церемония всички станали до един (и напуснали ресторанта) със сълзи на очи, като споделяли помежду си колко вкусен и крехък бил този мисионер и колко жалко, че не бил по-едър.

Па-го-ту-уа-уа-пъкитикийуис (Великия ловец със свинското око) Твен красял средата на осемнадесети век и помагал от все сърце на генерал Бродок да се бори с потисника Вашингтон. Точно този наш прародител стрелял седемнадесет пъти по Вашингтон иззад едно дърво. Дотук красивият и романтичен разказ от нравоучителните книжки е верен, но когато по-нататък се твърди, че след седемнадесетия изстрел втрещеният дивак рекъл тържествено, че онзи мъж се пази от Великия дух за някакво голямо дело, и не посмял повече да насочи скверната си пушка срещу него, достоверността сериозно се накърнява. В *действителност* той казал: